

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-584691-III/08/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 18/03/2008r.

Pan
Zbigniew Ćwiąkałski
Minister Sprawiedliwości

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że z głębokim niepokojem przyjąłem informacje o przygotowywanym przez sędziów ogólnopolskim proteście, który ma zostać przeprowadzony, jeśli do 15 maja br. nie zmienią się przepisy płacowe, gwarantujące sędziom oczekiwany wzrost wynagrodzeń. W ramach tego protestu sędziowie zapowiadają dzień bez wokandy, w związku z zamiarem podjęcia decyzji o urloпах wypoczynkowych na żądanie oraz skorzystania ze zwolnienia lekarskiego z tytułu choroby.

Można zrozumieć niezadowolenie sędziów, zwłaszcza tych o krótszym stażu, wywołane niskim poziomem zarobków w relacji do wynagrodzeń osiąganych przez prawników w prywatnych firmach. Zjawisko to może stanowić istotne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i zapewne musi doczekać się systemowych rozwiązań. Wypada jednak także zauważyć, że w ostatnich latach sędziowie i prokuratorzy uzyskali ważne regulacje w systemie zaopatrzenia emerytalnego, co przyczyniło się niewątpliwie do poprawy ich statusu oraz zwiększyło gwarancje niezależności.

Sędziowie zajmują szczególną pozycję ustrojową, wynikającą z Konstytucji i ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070 ze zm., dalej zwana ustawą). Jest to zawód najwyższego społecznego zaufania publicznego. W mojej ocenie przeprowadzenie protestu w przewidywanej przez środowiska sędziowskie formie nie licuje z powagą sprawowanego urzędu. W świetle art. 89 § 1 ustawy w sprawach związanych z pełnionym urzędem sędziego może przedstawiać swoje żądania tylko w drodze służbowej.

W takich sprawach sędzia nie może zwracać się do instytucji i osób postronnych ani podawać tych spraw do wiadomości publicznej.

Nadużywanie w ramach planowanej akcji protestacyjnej instytucji urlopu na żądanie oraz uprawnień związanych z niezdolnością do pracy w związku z chorobą musi prowadzić do zakłócenia funkcjonowania sądów powszechnych i w rezultacie naruszać prawa obywatela do rozpatrzenia sprawy przez sąd w rozsądnym terminie, gwarantowanego w Konstytucji RP i uregulowaniach prawa europejskiego.

Z dostępnych danych wynika, że w dalszym ciągu nie rozwiązany pozostaje problem długości trwania postępowań. Przykładowo w sprawach karnych powoduje to w szczególności wydłużenie czasu trwania tymczasowego aresztowania, a także opóźnienie możliwości uzyskania rekompensaty przez osoby pokrzywdzone przestępstwem, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych wydłużone oczekiwanie na rozstrzygnięcie sprawy przez osoby w podeszłym wieku, znajdujące się w trudnej sytuacji zdrowotnej lub życiowej.

Zmuszony jestem przypomnieć, że w świetle art. 94c ustawy prezes sądu, a na jego wniosek ZUS, posiadają uprawnienia do kontrolowania prawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego od pracy z powodu choroby zgodnie z jego celem oraz zasadności udzielania takiego zwolnienia. Za sprzeczne z celem przepisów regulujących urlop na żądanie należy uznać planowaną akcję protestacyjną, polegającą na wykorzystaniu urlopu na żądanie przez sędziów w skali, uniemożliwiającej normalne działanie sądu. Pracodawca może sprzeciwić się wykorzystaniu urlopu na żądanie dla celów przeprowadzenia akcji protestacyjnej i zażądać obecności sędziów w sądzie. Istnieją zatem i w tym zakresie instrumenty pozwalające skutecznie przeciwdziałać nadużywaniu instytucji urlopu na żądanie. Takie działania sędziów, sprowadzające się w istocie rzeczy do obejścia zakazanego prawa do strajku, mogą być uznane za nie do pogodzenia z powagą sprawowanego urzędu.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) apeluję zatem do Pana Ministra o przyspieszenie prac nad opracowaniem rozwiązań systemowych w zakresie wynagrodzeń sędziowskich oraz o podjęcie przewidzianych prawem działań, przeciwdziałających wykorzystaniu instytucji urlopu na żądanie oraz krótkotrwałej niezdolności do pracy w ramach planowanej akcji protestacyjnej sędziów.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski